

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

2223

Na temelju članka 37. stavka 4. Zakona o zaštiti životinja (»Narodne novine«, broj 135/06) ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja donosi

PRAVILNIK

O MINIMALNIM UVJETIMA ZA ZAŠTITU KOKOŠI NESILICA^[1]

Članak 1.

(1) Ovim se Pravilnikom utvrđuju minimalni uvjeti za zaštitu kokoši nesilica.

(2) Ovaj se Pravilnik ne primjenjuje na:

- a) objekte s manje od 350 kokoši nesilica;
- b) objekte za uzgoj matičnog jata nesilica.

(3) Na objekte iz stavka 2. ovoga članka primjenjuju se odredbe Pravilnika o zaštiti životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje (»Narodne novine«, broj 44/10)^[2].

Članak 2.

(1) Za potrebe ovoga Pravilnika koriste se pojmovi iz članka 2. Pravilnika o zaštiti životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje.²

(2) Osim pojmova iz stavka 1. ovoga članka, za potrebe ovoga Pravilnika koriste se i sljedeći pojmovi:

- (a) »kokoši nesilice« – kokoši vrste *Gallus gallus* koje su dosegle zrelost za nesenje i drže se za proizvodnju jaja koja nisu namijenjena valanju;
- (b) »gnijezdo« – odvojen prostor za nesenje jaja čiji pod s kojim kokoši dolaze u dodir ne smije biti od žičane mreže, za svaku kokoš pojedinačno ili za skupinu kokoši (zajedničko gnijezdo);
- (c) »stelja« – bilo koji potrošni materijal koji udovoljava etološkim potrebama kokoši;
- (d) »korisna površina« – površina širine najmanje 30 cm, nagiba ne većeg od 14 %, visine od najmanje 45 cm; pri čemu se površina za gnijezda ne računa u korisnu površinu;
- (e) »nadležno tijelo« – Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja.

Članak 3.

Posljednici kokoši nesilica moraju primjenjivati odredbe Pravilnika o zaštiti životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje² i udovoljavati zahtjevima iz Dodatka ovoga Pravilnika kao i zahtjevima specifičnim za svaki sustav i to:

- (a) odredbe iz Poglavlja I. ovoga Pravilnika koje se odnose na alternativne sustave, ili
- (b) odredbe iz Poglavlja II. ovoga Pravilnika koje se odnose na sustave neobogaćenih kaveza, ili
- (c) odredbe iz Poglavlja III. ovoga Pravilnika koje se odnose na sustave obogaćenih kaveza.

POGLAVLJE I.

Alternativni sustavi uzgoja

Članak 4.

(1) Svi sustavi moraju biti opremljeni tako da se kokošima nesilicama osigura:

- (a) najmanje 10 cm prostora za hranjenje po jednoj kokoši kod ravnih hranilica, ili najmanje 4 cm prostora za hranjenje po jednoj kokoši kod okruglih hranilica;
- (b) najmanje 2,5 cm prostora za piće po jednoj kokoši kod ravnih pojilica, ili najmanje 1 cm prostora za piće po jednoj kokoši kod okruglih pojilica.

Kod napajanja kapljičnim pojilicama ili šalicama za napajanje mora biti najmanje jedna pojilica ili šalica za napajanje na 10 kokoši. Ako su mjesta za napajanje opskrbljena fiksno postavljenim pojilicama, tada se u dometu svake kokoši moraju nalaziti barem po dvije šalice za napajanje ili dvije kapljične pojilice;

(c) najmanje jedno gnijezdo na sedam kokoši. Ako se koriste zajednička gnijezda, mora biti osigurano najmanje 1 m² površine gnijezda za najviše 120 kokoši;

(d) najmanje 15 cm dužine odgovarajuće prečke (bez oštih rubova) po jednoj kokoši. Prečke ne smiju biti postavljene iznad stelje, a vodoravna udaljenost među pojedinim prečkama mora iznositi najmanje 30 cm dok između prečki i zida mora iznositi najmanje 20 cm;

(e) najmanje 250 cm² površine sa steljom po kokoši, pri čemu stelja mora pokrivati najmanje jednu trećinu podne površine.

(2) Podovi moraju biti oblikovani tako da na odgovarajući način podupiru svaki prema naprijed okrenuti prst svake noge.

(3) Pored uvjeta iz stavka 1. i 2. ovoga članka, primjenjuju se i sljedeće odredbe:

(a) kod sustava uzgoja pri kojem se kokoši nesilice mogu slobodno kretati među pojedinačnim etažama:

1. ne smije biti više od četiri etaže;

2. visina među pojedinim etažama mora biti najmanje 45 cm;
3. pojilice i hranilice moraju biti raspoređene tako da su jednako dostupne svim kokošima;
4. etaže moraju biti uređene tako da se spriječi padanje fecesa na donje etaže.

(b) Kod sustava uzgoja pri kojem kokoši nesilice imaju uređen ispust:

1. mora biti osigurano više otvora za neposredan izlazak u ispust, visokih najmanje 35 cm i širokih najmanje 40 cm te razmještenih po cijeloj dužini objekta. U svakom slučaju na skupinu od 1.000 kokoši zajednički otvor mora iznositi najmanje 2 m;

2. ispusti moraju imati:

- površinu primjerenu gustoći naseljenosti i prirodi terena da bi se spriječilo bilo kakvo zagađenje;
- sklonište od nepovoljnih vremenskih uvjeta i grabežljivaca, te ako je potrebno, odgovarajuće pojilice duž ispusta.

(4) Gustoća naseljenosti ne smije biti veća od devet kokoši nesilica po m² korisne površine.

(5) Iznimno od stavka 4. ovog članka, dopuštena je gustoća naseljenosti od 12 kokoši po m² raspoložive površine za one objekte u kojima se već primjenjuje ovaj sustav do dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika.

POGLAVLJE II.

Sustavi uzgoja u neobogaćenim baterijskim kavezima

Članak 5.

Sustavi uzgoja u neobogaćenim baterijskim kavezima moraju ispunjavati najmanje sljedeće uvjete:

(a) za svaku kokoš na raspolaganju mora biti najmanje 550 cm² površine kaveza, mjereno u vodoravnoj ravnini, što se primjenjuje bez ograničenja, posebno ne uključujući žljebove za hranjenje koji smanjuju raspoloživu površinu;

(b) svaki kavez mora imati hranilicu dužine najmanje 10 cm po jednoj kokoši, koja se može koristiti bez ograničenja;

(c) ukoliko nisu na raspolaganju kapljične pojilice ili šalice za napajanje, svaki kavez mora imati pojilicu u obliku žlijeba za neprekidno napajanje vodom jednake duljine kao i žlijeb za hranjenje iz točke b. ovoga stavka. Ako su mjesta za napajanje opskrbljena fiksno postavljenim pojilicama, tada se u dometu svakog kaveza moraju nalaziti barem po dvije šalice za napajanje ili dvije kapljične pojilice;

(d) kavezi moraju biti visoki najmanje 40 cm na najmanje 65% površine kaveza i ne niži od 35 cm na bilo kojoj točki;

(e) podovi moraju biti oblikovani tako da na odgovarajući način podupiru svaki prema naprijed okrenuti prst na svakoj nozi. Nagib poda ne smije biti veći od 14% ili 8°. Ako podovi nisu napravljeni od pravokutne žičane mreže, nagib poda može biti veći;

(f) kavezi moraju biti opremljeni odgovarajućim materijalom za trošenje kandži.

POGLAVLJE III.

Sustav uzgoja u obogaćenim kavezima

Članak 6.

Svi obogaćeni kavezi moraju ispunjavati najmanje sljedeće uvjete:

(1) kokoši nesilice moraju imati:

(a) najmanje 750 cm² površine kaveza po kokoši, od čega 600 cm² korisne površine. Visina kaveza, osim visine nad korisnom površinom, mora iznositi najmanje 20 cm na svakoj točki, a ukupna površina ni kod jednog kaveza ne smije biti manja od 2.000 cm²;

(b) gnijezdo;

(c) stelju koja omogućava kljućanje i čeprkanje;

(d) odgovarajuće prečke, dužine najmanje 15 cm po jednoj kokoši;

(2) imati hranilicu dužine najmanje 12 cm po jednoj kokoši, koja se može koristiti bez ograničenja;

(3) imati sustav za napajanje, dostatan broju kokoši. Ako se koriste kapljične pojilice ili šalice za napajanje najmanje dvije moraju biti dostupne svakoj kokoši;

(4) u svrhu lakše kontrole, naseljavanja ili vađenja kokoši, prolaz među pojedinim redovima kaveza mora biti širok najmanje 90 cm, a udaljenost od poda objekta do prvog reda kaveza mora iznositi najmanje 35 cm;

(5) biti opremljeni odgovarajućim materijalom za trošenje kandži.

POGLAVLJE IV.

Završne odredbe

Članak 7.

Uprava za veterinarstvo registrira farme kokoši nesilica i dodjeljuje im registracijski broj kojim se obilježavaju jaja u svrhu njihova praćenja pri stavljanju na tržište za ljudsku potrošnju.

Članak 8.

(1) Uprava za veterinarske inspekcije mora izraditi godišnji program inspekcijskog nadzora na statistički reprezentativnom uzorku farmi.

(2) Inspekcijski nadzor iz stavka 1. ovoga članka može se obaviti i tijekom nadzora farme u druge svrhe.

Članak 9.

(1) Za potrebe primjene ovoga Pravilnika nadležno tijelo omogućuje veterinarskim stručnjacima Europske komisije (u daljnjem tekstu: Komisija) da, u slučaju gdje je to potrebno, u suradnji s nadležnim tijelom:

(a) potvrde udovoljava li nadležno tijelo propisanim zahtjevima;

(b) provode nadzor na licu mjesta u svrhu provjere da se nadzori obavljaju u skladu s ovim Pravilnikom.

(2) Nadležno tijelo osigurava veterinarskim stručnjacima Komisije svaku potrebnu pomoć prilikom obavljanja nadzora iz stavka 1. ovoga članka. Prije sastavljanja i objave konačnog izvješća, nadležno tijelo dužno je sa stručnjacima Komisije raspraviti ishod nadzora.

(3) Nadležno tijelo poduzima sve potrebne mjere u svrhu uklanjanja nesukladnosti utvrđenih tijekom nadzora iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 10.

Dodatak je tiskan u prilogu ovoga Pravilnika i njegov je sastavni dio.

Članak 11.

(1) Odredba članka 4. stavka 5. ovoga Pravilnika primjenjuju se do 31. prosinca 2011. godine.

(2) Uzgoj u kavezima iz članka 5. ovoga Pravilnika dopušten je do 1. siječnja 2012. godine. Od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika kavezi iz članka 5. ovoga Pravilnika se više ne smiju proizvoditi niti prvi puta stavljati u upotrebu.

Članak 12.

Stupanjem na snagu ovoga Pravilnika prestaju važiti članci 30., 54., 55., 56., 57., 58., 60. i članak 61. stavak 2. alineje četvrte do šeste Pravilnika o uvjetima kojima moraju udovoljavati farme i uvjetima za zaštitu životinja na farmama (»Narodne novine«, broj 136/05, 101/07, 11/10 i 28/10).

Članak 13.

(1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, odredba članka 9. ovoga Pravilnika stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske u članstvo Europske unije.

Klasa: 011-02/10-01/76

Urbroj: 525-06-1-0529/10-3

Zagreb, 9. lipnja 2010.

Ministar
Petar
Čobanković, v. r.

DODATAK

Osim odgovarajućih odredbi iz Dodatka Pravilnika o zaštiti životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje², primjenjuju se i sljedeći zahtjevi:

(1) Posjednik mora osigurati pregled kokoši najmanje jednom dnevno.

(2) Razina buke mora biti svedena na najmanju moguću mjeru, a osobito treba izbjegavati stalnu i iznenadnu buku. Ventilatori, oprema za hranjenje i druga oprema mora biti tako konstruirana, postavljena, održavana te se s njom rukuje na način da proizvodi najmanju moguću buku.

(3) Svi objekti moraju imati dovoljnu količinu svjetla koja kokošima omogućuje da vide jedna drugu i da budu jasno vidljive, te da mogu percipirati svoju okolinu i pokazivati uobičajeni stupanj aktivnosti. Ako se raspolaže prirodnim osvjetljenjem, otvori za svjetlo moraju biti izgrađeni tako da se svjetlost jednakomjerno raspodijeli u prostoru u kojem su kokoši smještene.

U prvim danima nakon naseljavanja režim osvjetljenja mora biti takav da spriječi zdravstvene smetnje i smetnje ponašanja. U skladu s tim, mora se pratiti 24-satni ritam osvjetljenja koji uključuje primjereno neprekinuto razdoblje mraka u trajanju, ovisno o indikacijama, oko osam sati tako da se kokoši mogu odmoriti i izbjeći probleme vezane za imunodepresiju ili očne anomalije. Zamračenje se mora provoditi postupno tako da se kokoši mogu smjestiti bez nemira ili ozljeđivanja.

(4) Dijelovi objekata, opreme i instrumenata koji dolaze u dodir s kokošima moraju biti redovno detaljno čišćeni i dezinficirani, a osobito svaki puta prilikom pražnjenja objekta i prije ponovnog naseljavanja. Tijekom boravka kokoši u objektu, sve površine i sva oprema mora biti održavana primjereno čistom. Feces se mora redovno odstranjivati, a uginule kokoši treba uklanjati svaki dan.

(5) Kavezi moraju biti takvi da kokoši ne mogu iz njih pobjeći.

(6) Kod kaveza s dvije ili više etaža mora biti osigurana oprema ili poduzete prikladne mjere da se osigura nesmetana kontrola svih etaža kaveza kao i mogućnost uklanjanja kokoši iz njih.

(7) Vrata kaveza moraju biti takvog oblika i veličine da se iz kaveza može izvaditi ili u njega staviti odrasla kokoš, a da joj se tim postupkom ne prouzroče nepotrebne patnje ili ozljede.

(8) Ne dovodeći u pitanje odredbu točke 19. Dodatka Pravilnika o zaštiti životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje², zabranjeno je postupanje s kokošima koje bi im uzrokovalo nepotrebne ozljede.

Kako bi se spriječilo kljucanje perja i kanibalizam dopušteno je skraćivanje kljunova, ali pod uvjetom da to izvede osposobljena osoba i to samo na pilićima mlađim od 10 dana koji su namijenjeni za proizvodnju jaja.

[1] Ovim se Pravilnikom preuzimaju odredbe Direktive Vijeća 1999/74/EZ od 17. srpnja 1999. kojom se određuju minimalni standardi za zaštitu kokoši nesilica

[2] Pravilnikom o zaštiti životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje («Narodne novine» broj 44/10) preuzete su odredbe Direktive Vijeća 98/58/EZ od 20. srpnja 1998. o zaštiti životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje